

zbor ni dovolil Bismarku, da dene alzacijskega poslanca, dr. Grada, v preiskavo. Očita se mu, da ščuje svoje volilce zoper Nemčijo. To je bilo moški od zbora. — V veliki vojvodini Hasenski povrnó se v kratkem tudi kat. cerkvi prejšnje pravice. — Belgija trpi silo po svojih delalcih ali tudi ti jo trpé pri svojih tovarnah, le-te jim ne dajo toliko zaslužka, da bi jim bilo mogoče živeti. V tem boče treba, da seže vlada vmes, ter omogoči delalcem življenje. — V Parizu je zgorelo veliko gledišče. Sila veliko ljudi je prišlo ob življenje ali vsaj ob zdrave ude. Gotovo število se še ni razglasilo. — Novo francosko ministerstvo je sedaj na nogah. V njem ni generala Boulangerja in se boče težko delj časa držalo na vrhu. — Po Italiji se sliši čedaljo več glasov za sv. Očeta. Ljudje so jeli čutiti, da se jim je doslej velika krivica godila, da pa za to po Italiji ni nikjer bolje postalo. V Florenciji so toraj posvetili novo nadškofovo cerkev, v pričo sta bila kralj in kraljica. — Z ekspedicijo v Masavo nima Italija nič kaj sreče in dela jim v ministerstvu velike preglavice, kajti ona žre veliko denarja, ni jih pa od nikod vzeti. — Na otoku Kreta vrača se zopet mir med prebivalstvo ter se trudi turška vlada odpraviti, kar je bilo nemira krivo. Posebno veliko vere pa nimamo v to vest.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Vid pri Ptujju.

(Odlomek iz krajne zgodovine. Spisal M. Slekovec.)
(Konec.)

Na den sv. Marka l. 1617. je potem cesar Ferdinand II. župnijo sv. Vida, kot vrhovni njeni patron izročil omenjenim minoritom, trduo se nadjajoč, da bo ovo izročitev tudi papež odobril. In da bi si zamogel red in samostan tudi papeževo potrjenje izprositi, dal jim je cesar Ferdinand II. dne 28. julija 1621 v ta namen posebno diplomu.

Vsled prošnje gvardijana je potem dne 6. avgusta 1623 tudi papež Urban VIII. inkorporacijo župnije sv. Vida s samostanom minoritov v Gradcu potrdil in določil, da ima samostan ondi vikarijo ustanoviti in vikarju iz župnijskih dohodkov odkazati „*redditum annum quinquaginta ducatorum similem, cum pede altaris et aliis emolumentis ac juribus parochialibus in certis, quae dicto vicario remanere debeant*“.

Tako je fara sv. Vida prišla z vsemi dohodki in pravicami, pa tudi z dolžnostmi k minoritom v Gradcu, ki jo še dandanes oskrbujejo. A v vseh ovih listinah penzija, katero je do tačas hočki župnik od sv. Vida dobival, ni omenjena in ravno to je dalo povod dolgo-trajnim tožbam. Jurij Pileator si je pri po-

godbi z minoriti bil tisto izgovoril in jo je kot hočki župnik tudi tirjal. Ker mu je pa minoriti niso hoteli dati, češ, da v cesarjevem pismu o njej ni govora, pritožil se je pri oglejskem očaku. Ta je stvar dal po višjem diakonu preiskati in je tega tudi pooblastil, jo razsoditi. V imenu oglejskega očaka bili ste stranki l. 1630. poklicani v Laški trg, da bi se stvar ondi poravnala. Ker pa minoriti niso hoteli tje priti, bili so pri obravnavi dne 20. oktobra 1638 od višjega diakona Michaela Wollich-a „in contumaciam“ obsojeni, da so dolžni penzijo plačevati in Pileatorju vse stroške, ki so mu vsled tožbe bili narastli, povrniti. Ker so se pri vsem tem še vendarle branili, obrnil se je višji diakon do deželne vlade za vojaško pomoč, katera mu je bila tudi dovoljena. Toda sedaj so se minoriti obrnili do papeževega nuncija Cirijaka, ki je izvršitev obsodbe ustavil in dne 5. marca 1633 Pileatorju in višjemu diakonu celo z izobčenjem zagrozil, ako bi se predrznila v tej stvari proti minoritom kaj dalje postopati.

Ker se toraj s tožbo ni dalo ničesar doseči, skušal je Pileator k omenjeni penziji priti po dogovoru, kajti tega minoriti niso mogli utajiti, vsaj Pileatorju nasproti ne, da bi pri prvotni pogodbi o njej ne bilo govora. Sprvega konvent, ki je vsled večletnih tožeb imel itak že precej stroškov, o dogovoru ni hotel ničesar slišati, a da bi mir imel, je slednjič vendarle v pogodbo privolil. Pileator je tirjal kot odškodnino za vsikdar 2000 gold., pa ta svota zdela se je minoritom previsoka. Konečno so se pogodili, da je hočka župnija dobila enkrat za vselej 1250 gld., katero svoto je Pileator tudi vzdignil in do slednjega krajcarja porabil. Umevno je toraj, da poznejši hočki nadžupniki, ki so v tej zadevi zopet pravde začeli, niso ničesar dosegli. Tako se je godilo l. 1710. nadžupniku Ludviku Valerijanu Reffingerju Purgberskemu, l. 1764. pa Jožefu Gutsmandl-nu; slednjega je vlada dne 19. decembra 1764. zaradi tega precej ostro zavrnila.

Omenjeni Pileator, ki je za zgodovino župnije sv. Vida zanimiva oseba, — končal je neslavno. Oktobra 1630 so mu vzeli mariborsko župnijo, čez tri leta pa še hočko in on, ki je svoje dni tri mastne župnije ob eni vlasti imel umrl je v spomladi l. 1637. zadolžen — brez župnije. Slednji čas je na duhu zelo bil oslabele; — l. 1634. ni znal več ne „*formam absoluteionis*“ — ne „*verba consecrationis super calicem*“.

Smešnica 22. Zdravnik: „Vam bo treba korenine zoba streti ali bojim se, da mi ne zdržite. Ali Vam je prav, če Vam dam narकोze?“

Bolnik: „Kaj pa je to?“

Zdravnik: „Nekaj Vam dam pod nos in Vi že spite ter se prebudite, ko je vse gotovo.“

Bolnik potegně na to po času mošnjico iz žepa ter začne denar šteti. Zdravnik misli, da mu mož hoče plačati ter mu reče, da ni treba plačati naprej, to še stori lahko, ko bo vse v redu. „O“, reče na to bolnik, „saj Vam ne mislim že plačati, samo videti sem hotel, koliko imam denarja pri sebi.“

Razne stvari.

(Cesarjev dar.) Svitli cesar so dali za pogorelee v Velikih Rodnah pri Slatini 600 fl. iz lastnega premoženja.

(Volitve v okr. zastop.) Za Ptuijski okraj so volitve razpisane. Dne 8. julija t. l. voli skupina vel. posestnikov, dne 13. jul. pa skupina občin ali srenj. Narodnjaki naj gledajo že zdaj na to, da ne bodo nasprotniki pobrali pooblastil udov in občin. Občine pa naj volijo značajne in zanesljive volilne može in če je treba, naj se izgodě potrebne reklamacije. Nasprotniki se bojě poraza in so toraj že zdaj vsi na nogah. Meščani, trgovci in obrtniki jim pomagajo, naj bi speljali slov. kmete na led ter še nadalje obdržali gospodarstvo s tujim denarjem v škodo kmeta v svojih rokah. Tedaj pozor!

(Okr. volitve.) V Ormožu vršě se ravnokar volitve v okr. zastop; dnes dne 2. jun. volijo vel. posestniki, v ponedeljek dne 6. jun. pa občine. Ni dvoma, da zmaga v obeh slov. stranka. Možje pa so tudi v doslenjem okr. zastopu vestno ravnali z denarjem in marsikaj storili, kar je bil nemškutarski zastop zane-maril.

(Bralno društvo v Ribnici) je pri svojem občnem zboru v ponedeljek trikratno „slavo“ izrekla č. g. dr. Gregorecu in drugim našim vrlim poslancem v dež. in drž. zboru, za neustrašeno branitev naših pravic. Slava!

(Šolsko društvo.) Konjiška podružnica sv. Cirila in Metoda ima dne 9. junija na dan sv. rešnj. Telesa, popoldne ob 3. uri svoj redni letni shod in sicer v prostorih ondajšnje posojilnice. Odbor.

(Otroški vrt) Nadvojvoda Karol Štefan biva večji del leta na otoku Losinju in vzdržuje ondi na lastne stroške otroški vrt. Sedaj je v njem kacic 40 otrok. Na 'lastno željo nadvojvode učě se ondi otroci edino hrvaški ter ne pusti visoki gospod, da se ubija hrvaškim otrokom italijanščina v glavo. To bōde sicer tamošnjim lahončičem v oči ali ne vedó si pomoči.

(Častni spomin.) Slavnost v spomin Josipa Jurčiča napravilo je akadem. društvo „Slovenija“ na Dunaji, dne 2. junija l. 1887. Vspored je bil obilen in so ga mladi naši rojaki rešili vseskozi izvrstno.

(Družba sv. Mohorja.) Ponos slov. ljudstva, družba sv. Mohorja šteje letos 34.000 udov in tiska se za njo vsacih 6 bukev v 35.000 iztisih. To je sopet lep napredek.

(Nagla smrt.) V torek dne 31. maja je umrl Gabriel vitez Jezernik, župan v Celovcu. Bil je še v pričó pri veselicah Graških pevcev, da-si je že delj časa bolehal. Mož je bil slovenske krvi pa mu je dopadlo šteti se za Nemca.

(Trojčki.) V Metliki na Dolenjskem je due 16. maja povila neka kmetica, doma iz Drašič, trojčke, dva dečka pa eno dekle. Vseh troje otrok je zdravih.

(Železnica.) Na progi železnice Zidan most Zagreb opustijo zjutranji in večerni mešani vlak. Večerni vlak prihaja pa odslej za eno uro poprej v Zidan most.

(Premeščenje.) Inženir južne železnice na Zidanem mostu, g. J. Unterberger, zagrižen sovražnik sv. vere in slov. krvi, je šel te dni nekam na Tirolsko ter upamo, da se ne vrne nikoli več v naše kraje. Kdor pozna možiceljna, želi mu prav iz srca — srečno pot.

(Zganje.) Mica Vidrgar, znana žganjarka v Studencu pri Celju, se je bila pri P. Završku, krčmarju v Studencu, prenapila ter je iz hiše stopivši, padla po stopnjicah v klet. V tem se je tako obtokla, da se ni več zavedla ter je tako nesrečno umrla.

(Toča.) V torek dne 31. maja je zadela toča župnije sv. Tomaža, Velike nedelje in Ormoža ter je po polju in vinogradih sila veliko škode naredila. Bog nas je varuj!

(Mladina.) Fr. Wanger, 11 let stari učenec šole v Špitalu na Koroškem, naveličal se je že v teh malih letih življenja ter se je v soboto dne 14. maja obesil na vrbo blizo opečnice.

(Hvaležni svet.) Posestnik gostilne „k belemu volu“ v Celju, g. R. Koscher je sedaj v škripcih. V zboru tamošnjih obrtnikov je grajal mestni zastop, češ, da sili brez vse potrebe na stavljenje občne klavnice. V tem so mu takrat vsi pritrjevali, ki poznajo Celjske razmere. Sedaj ga hoče pa mestni zastop djati na tožno klop — zavoljo razžaljenja časti. Gospōda je pač le pozabila, da g. Koscher že iz davna nima več slov. krvi v sebi ter mu da na zadnje še gotovo odpuščenje.

(Požar.) V torek dne 16. maja je Jož. Žrjavu, posestniku na Holmu pri Ormožu nekdo požgal hlev in škedenj. Zavarovalnina je le pičla.

(Koroške bukvice.) Le-teh je sedaj že 3. zvezček izšel. Vsebina je podučljiva in kratkočasna in cena zvezčka je 10 kr. „Koroške bukvice“ izdaja g. Fil. Haderlap v Celovcu. Pravopis je v 2. in 3. zvezku navaden in torej g. izdatelj odjenja od tega, ki si ga je